

Täysistunto

Keskiviikko 14.10.2015 klo 13.59—17.39

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2015 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan. Asia pantiin pöydälle 6.10.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelun aloittaa asian esittelevä ministeri Berner. Olkaa hyvä!

Keskustelu

16.01 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelu Yleisradio Oy:n asemasta, rahoituksesta on ollut hyvin vilkasta. Yleisradion indeksi on jäädytetty myös tälle vuodelle, ja indeksijäädytystä ehdotetaan nyt jatkettavaksi ensi vuodelle. Ehdotettu jäädytys merkitsee, että Yleisradion rahoitus ei lisäänny ensi vuonna vaan määräraha säilyy vuoden 2015 tasolla. Valtiovarainministeriön valmistelemalla hallituksen esityksellä Yle-verolain muuttamisesta ei ole suoraa vaikutusta Yleisradion rahoitusasemaan, koska verokertymällä ja Ylen määrärahan suuruudella ei ole välitöntä yhteyttä toisiinsa. Ehdotettu indeksijäädytys osaltaan kuitenkin mahdollistaa sen, että Yle-verolain muutos voidaan tehdä.

Yleisradiota koskevista asioista on perinteisesti jo 40-luvulta asti päätetty parlamentaarisisessa yhteistyössä, eikä hallituksen tarkoituksena ole muuttaa tätä asiantilaa. Linjanmuutosta eli periaatteellista muutosta Yleisradiota koskevaan päätöksentekoon ei ole tahtoa tehdä. Yleisradiolle maksettavan korvauksen päättää jatkossakin eduskunta, yhtiön ohjaus ja valvonta säilyy edelleen eduskunnan valitsemalla hallintoneuvostolla ja jatkossakin Yleisradiota koskevat linjaukset tehdään parlamentaarisesti. Ehdotettu hallituksen esitys koskee ainoastaan vuoden 2016 indeksitarkistuksen jäädyttämistä.

Hallitusohjelmassa on mainittu Yleisradion parlamentaarisen työryhmän perustamisesta. Ryhmän työ on ollut tarkoitus aloittaa vuodenvaihteessa, mutta meillä on tahtoa ja halua saada Yleisradiosta keskustelu välittömästi liikkeelle parlamentaarisessa järjestyksessä, ja siitä näkökulmasta olemme valmiita asettamaan ryhmän vielä tämän viikon aikana, jotta se voisi järjestäytyä ensi viikolla. Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat tehneet harkitun esityksen siitä, että valmisteleva ministeri ja parlamentaarisen ryhmän puheenjohtaja eivät tulisi samasta puolueesta. Tästä näkökulmasta katsottuna tulen ehdottamaan, että parlamentaarisen ryhmän puheenjohtajuus on kokoomuksella.

Puheenvuoroissa on myöskin noussut esille Yleisradio Oy:n määrärahan kuuluminen valtiontalouden kehyksiin. Korostaisin tässä yhteydessä sitä, että Yleisradio Oy:tä koske-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

vat linjaukset tehdään parlamentaarisesti eikä määrärahan kuulumisella kehyksiin voida muuttaa esimerkiksi yhtiön rahoituksen tasoa. Yhtiön rahoitukseen puuttuminen edellyttää aina eduskunnan päätöstä, sillä Yleisradion rahoituksesta säädetään lailla.

Lopuksi haluan vielä todeta, että on tärkeää, että myös Yleisradio omalta osaltaan osallistuu säästötalkoisiin valtion taloudellisen tilanteen ohella, erityisesti myös siksi, että samaan aikaan kaupallinen media on suuressa murroksessa. Säästöihin osallistuminen ei tarkoita sitä, että Yleisradion merkitystä kansanvallan peruspilarina olisi syytä vähätellä, päinvastoin. Ylellä on vahva rooli erityisesti kotimaisessa sisällöntuotannossa ja kaikessa yhtäläisessä tarjonnassa asuin- ja tulotasosta riippumatta. Yle on riippumaton toimija, joka on suoraan eduskunnan valvonnassa, ja tätä periaatetta haluamme kunnioittaa ja noudattaa.

16.05 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Todellakin, Yleisradiolla on erittäin tärkeä asema suomalaisessa tiedonvälityksessä ja sananvapauden kentässä. Yleisradio on radion, television ja netin kautta käytännössä jokaisen suomalaisen ulottuvilla, jos ei päivittäin niin viikoittain. On erittäin merkittävää, että tämä tapahtuu vapaana ylimääräisestä poliittisesta ohjauksesta, ja se on tärkeä tekijä suomalaisten sananvapauden toteutumisessa ja myös suomalaisen kulttuurin esille tuomisessa. Merkitystä on silläkin, että kansallinen yleisradioyhtiö voi tehdä ohjelmatuotantoa, joka ei ole aina sidottu siihen, että sen täytyy olla kaupallisesti myytävissä. Erityinen merkitys tällä on tietysti monien vähemmistöjen kannalta, puhun nyt vaikkapa suomenruotsalaisesta kulttuurista ja sen kulttuurin ja myös suomenruotsalaisen mielipiteen esille tuomisesta. Sama koskee muitakin merkittäviä vähemmistöjä.

Pitkä perinne on ollut 1940-luvulta, vuodesta 47, Lex Jahvetista lähtien, että Yleisradio on eduskunnan valvonnassa ja että hallitukset eivät ryhdy säätelemään Yleisradion toimintaa, eivät myöskään sen taloutta. Tähän vuoden 47 ratkaisuun aikoinaan johti se ikävä tosiasia, että sodan jälkeen Yleisradiosta tehtiin yksipuolinen äänitorvi ja sen politiikkaa ryhtyivät hallituksessa olevat näkökohdat säätelemään liiaksi. Sen jälkeen on ollut merkittävä ja tärkeä ja ainut mahdollinen linja, että kansallinen yleisradioyhtiö ja sen toimintamahdollisuudet sekä lainsäädäntö järjestetään niin, että koko eduskunta on siinä mukana ilman hallitus—oppositio-rajaa. Tältä kannalta on valitettavaa, että tämä hallitus on sekä hallitus-ohjelman yhteydessä — myöhemmin selvinneenä — tehtyjen ratkaisujen pohjalta että budjettiriihen yhteydessä ryhtynyt tekemään yksipuolisia muutoksia, joista ei ole eduskuntaryhmille edes kerrottu, puhumattakaan että niistä olisi järjestetty normaali keskustelu ja pyrkimys yhteisen mielipiteen muodostukseen. Toteutuneena tämä tietenkin ryhtyy vaarantamaan Yleisradion riippumattomuutta ja uskoa tähän riippumattomuuteen.

Asiaa ei paranna se, että samaan aikaan kun Yleisradion rahoitusedellytyksiä heikennetään, pääministeri pyytää Yleisradiolta tilaa suoralle lähetykselle esitelläkseen mielipiteitään asiassa, joka on suuresti kiistanalainen sekä täällä eduskunnassa että työmarkkinoilla. Tämä on juuri esimerkki siitä kehityksestä, jota kansallisessa yleisradioyhtiössä ja maan hallituksessa ei pitäisi nähdä. Me tiedämme, että on maita, joissa yleisradioyhtiöitä ja sen resursseja käytetään häikäilemättä hallituksen toiminnan edistämiseen. Siihen kulttuuriin meillä ei pitäisi mennä. En halua uskoa, että tämä on myöskään nykyisen hallituksen toiminnan lähtökohtana, emmekä ole sellaisessa tilanteessa, mutta on aiheellista sanoa, että jos tällä kohdin raja ei tule selväksi ja kaikki eivät sitoudu yleisradiolainsäädännön ja rahoituksen yhteiseen käsittelyyn, niin sitten olemme huonolla tiellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Nyt on sitten tullut lisää tietoa. On päätetty, niin kuin ministeri edellä kertoi, että Yleisradion rahoitus siirretään kehykseen. Tätä päätöstä ei myöskään voi hyväksyä. On aihetta muistuttaa, että juuri kun Yleisradiolaki uusittiin tuoreeltaan, linjattiin, että Yleisradion menoja ei siirretä valtion kehykseen ja sitä kautta tosiasiallisesti osaksi valtiontaloutta ja samaan keskusteluun muiden valtion menojen kanssa. Näinhän aiheutetaan, jos näin hyväksyttäisiin tilanne, jossa pysyvästi Yleisradion menoja tarkastellaan yhteydessä muihin menoihin, että tämä toiminta saatetaan riippuvaiseksi ja vastakkain muiden tarpeellisten menojen kanssa, joita esimerkkejä tässä aletaan jo aika lähellä olemaankin, että näitä keskustelun kautta haetaan. Kun kehyksistä puhutaan, niin sehän on juuri hallituksen tapa hallita kokonaismenoja ja ottaa ne omaan säätelyynsä. Tätä kehitystä tähän saakka kaikki eduskuntapuolueet ovat halunneet vastustaa ja lähteä siitä, että on tehty erillinen lainsäädäntö juuri siksi, että Yleisradion rahoitus on turvattu eikä riipu kulloisenkin hallituksen mielihaluista tai siitä mielipahasta, jota mahdollisesti uutisointi on aiheuttanut. Puolustan Yleisradion asemaa olosuhteissa, joissa säännöllisin välein itsellekin tulee semmoinen tunne, että miksi noin ja ei kai ja nyt tulee kohtuutonta kritiikkiä, mutta senkin jälkeen meillä täytyy olla kykyä kritiikin sietämiseen, myös silloin kun se tulee kansallisesta yleisradioyhtiöstä.

Pidän myönteisenä sitä, että ministeri kertoi hallituksen olevan valmis varhentamaan parlamentaarista työtä Yleisradion aseman ja lainsäädännön rahoituksen osalta. Se on hyvä merkki, ja toivon, että tästä voisi tulla uusi startti Yleisradion asioiden hoidolle niin, että päätökset tehdään vanhan perinteen mukaisesti, että Yleisradio on eduskunnan valvoma laitos ja päätökset tehdään eduskunnassa ilman hallitus—oppositio-asemaa. Tämän ehto on kuitenkin se, että tässä työryhmässä voivat kaikki asiat olla tyhjältä pöydältä päätettävissä, eikä niin, että kerrottaisiin etukäteen, mitä hallitus on päättänyt, ja sitten vaadittaisiin niitä, jotka tulevat myöhemmin pöytään, vain hyväksymään tätä linjaa. Uskon, että jos historia katsotaan lävitse, Yleisradion kaikki vaiheet, niin lähes kaikki tai kaikki päätyvät siihen, että tämä menettely, jossa Yleisradio on eduskunnan valvonnassa, on se oikea menettely ja että palataan takaisin kulttuuriin, jossa hallitus ei tee yksipuolisia päätöksiä Yleisradion asioista vaan ne ratkaisut tehdään tässä salissa niin, että Suomen kansa voi luottaa siihen, että Yleisradiolla on vapaat toimintaedellytykset tehdä riippumattomasti ja kriittistä journalismia aina kulloisiakin valtaa pitäviä kohtaan, ovat ne valtaa pitävät sitten hallituksessa, eduskunnassa, liike-elämässä tai muualla.

16.12 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten täällä on sanottu, ilman muuta Yle on eduskunnan radio ja on hyvin tärkeää, että pidetään kiinni siitä riippumattomuudesta, ja on myös hyvä, että tämän parlamentaarisen työryhmän työ käynnistyy mahdollisimman nopeasti. Uskon ja toivon, että kaikki puolueet lähtevät tosissaan siihen työhön mukaan.

Ehkä nyt kuitenkin sen verran edelliseen puheenvuoroon liittyen, että ei tässä nyt kuitenkaan ihan tavatonta ole tapahtunut, vaikka ehkä prosessissa olisi paljon parannettavaa ollutkin. Kysehän on nyt siitä, että vuodeksi ollaan jäädyttämässä Ylen indeksiä, ja vastaava ratkaisu tehtiin yhteisesti aikaisemminkin. Eli kyse ei ole kauhean ihmeellisestä asiasta.

Mitä taas tulee näihin kehyksiin: siinä ymmärtääkseni kyse on siitä, että kaikkien sellaisten menojen, jotka eivät ole suhdanneluontoisia, pitäisi lähtökohtaisesti olla kehyksissä, mutta se ei silti tarkoita sitä, että tämä muuttaa Ylen toimintaedellytyksiä niin, että Yle ei voisi toimia riippumattomasti ja kaikkia tahoja kunnioittaen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

16.13 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On täysin itsestäänselvää, että Yleisradio on ja sen tulee jatkossakin olla nimenomaan eduskunnan valvonnan alla oleva radio. Se on täysin itsestäänselvä asia, ja näin tulee jatkossakin olla.

Kyllähän tämä, että indeksitarkistus jätetään tekemättä nyt toista vuotta peräkkäin, tarkoittaa Ylellekin nyt lähes 10 miljoonan euron sopeutusta toimintaan, ja vaikka Yle on iso organisaatio, kyllä sielläkin täytyy tehdä toimenpiteitä ja tuo sopeutus vaatii tarkkaa työtä.

On hyvä, että parlamentaarista työryhmää on nyt aikaistettu, niin kuin ministeri täällä sanoi, ja se pohtii Ylen tehtävät ja aseman ja rahoituksen parlamentaarisesti, ja työ tehdään varmasti kunnolla. Tuosta aikataulusta kysyisin: koska on odotettavissa, että parlamentaarinen työryhmä saisi sitten työnsä päätökseen?

16.14 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli hyvä kuulla ministeri Berneriltä, että hänellä ja hallituksella on nyt aikomus aikaistaa sen parlamentaarisen työryhmän alkuun pääsyä.

Mutta sitten hieman huolella kuuntelin edustaja Satosen puheenvuoroa. Se kysymys, pitääkö Yleisradion rahoituksen olla kehyksissä vai eikö, on juuri sellainen kysymys, mistä pitää tässä parlamentaarisessa ryhmässä päättää, koska on tärkeätä, että Yleisradio pysyy eduskunnan Yleisradiona. Kun kehyksissä ei ole myöskään Makeraa eikä myöskään Aarahoitusta, niin hyvin ihmeelliseltä se vaikuttaa, että hallitus on tähän mennessä toiminut niin, että Yle nyt yksikaks on laitettu kehyksiin. Toivon, että tästä nyt päästään yhteisymmärrykseen, että se keskustelu nimenomaan käydään tässä parlamentaarisessa työryhmässä ja että eduskunta yhdessä, kaikki eduskuntapuolueet yhdessä päättävät siitä.

16.15 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Omalta osaltani myös hieman huolestuin tästä edustaja Satosen puheenvuorosta siitä näkökulmasta, että ikään kuin vähätelitte ensinnäkin sitä, että hallitus on poikennut parlamentaarisesta linjasta päättäessään yksipuolisesti ilman koko eduskuntaa ja oppositiota tästä tulevasta indeksijäädytyksestä, ja pahinta tässä oli se, että nimenomaisesti sanoitte ikään kuin puolustelemaan sävyyn jotakin tästä kehysmenettelystä. Toistan sen, minkä edustaja Heinäluoma erinomaisessa, hyvässä, näkemyksellisessä puheenvuorossaan tuossa juuri sanoi: nimenomaisesti on hyvin tärkeää, että Ylen asema säilyy riippumattomana, ja meille eivät käy sellaiset lähtökohta-asetelmat parlamentaariseen työryhmään, että pöytä ei olisi tyhjä ja ettemmekö lähtisi yhdessä keskustelemaan parlamentaarisesti näistä asioista. Tässä on todella isoja asioita käsillä, ja siksi, arvoisa puhemies, minä nyt tosiaan toivon, että tämän kompuroinnin jälkeen pystytään lähtemään tyhjältä pöydältä ja nimenomaisesti kunnioitetaan parlamentaarisen menettelyn periaatetta.

16.16 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä vastauksena siihen, mitä Henriksson ja Viitanen täällä sanoivat: minusta on itsestäni ihan päivänselvä asia, että tämä parlamentaarinen työryhmä pohtii myös tätä kehyksiin liittyvää kysymystä. Sanoin vain omana mielipiteenäni sen, että lähtökohtaisesti kaikkien sellaisten menojen — se voi varmaan tarkoittaa myös niitä, mitä edustaja Henriksson mainitsi — jotka eivät ole suhdanneluonteisia, pitäisi olla kehyksissä, koska ymmärtääkseni tämä on koko kehysmenettelyn idea, että sen ulkopuolella ovat ainoastaan sellaiset menot, esimerkiksi työttömyysturvan kaltaiset menot, joita ei voida ennustaa ja joihin täytyy lisätä rahaa laittaa, jos ne kasvavat. Eli tämä perusidea lähti ikään kuin omassa ajattelussani siitä, mutta totta kai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

tämä parlamentaarinen työryhmä pohtii tätä asiaa, pohtii rahoitusta, pohtii Ylen asemaa ja myöskin sen suhdetta kaupalliseen mediaan.

16.17 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, täytyy tunnustaa tässä salissa se, että se, että Yleisradio on koko eduskunnan radio ja eduskunnan alla, ei ole itsestäänselvyys, siihen liittyy todella se, mikä on se prosessi, millä näitä asioita käsitellään. Ehkä nyt se perusongelma, niin kuin me olemme kuulleet, tässä on ollut se, että eduskunta joutuisi näihin edellä mainittuihin asioihin ottamaan kantaa hallituksen esityksen pohjalta ilman parlamentaarista menettelyä ja silloin olisi rikottu tämä itsestäänselvyys, se ei olisi sen jälkeen ollut enää itsestäänselvyys. Tämän takia oppositiopuolueiden eduskuntaryhmät vielä vetosivat viime viikolla hallitukseen ja pääministeriin, että Yleisradio palautettaisiin parlamentaariseen valmisteluun ja todellakin niin, että se tapahtuu puhtaalta pöydältä aidon parlamentaarisen prosessin kautta. Sen takia on hyvä, että ministeri Berner tänään ilmoitti siitä, ja toivoisin, (Puhemies koputtaa) että se vahvistuisi vielä tänään.

16.19 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omasta työ- ja henkilöhistoriasta johtuen en mielelläni ilmaisisi niin, että Yleisradion puolueettomuus ja parlamentaarinen valvonta on pyhä asia, mutta sanon kyllä korostetusti niin, että pitää pitää kiinni tästä, että tämä on koskematon asia.

Siinä mielessä näen kyllä tämän keskustelun kehyksistä täysin perusteltuna, koska kysymyksessä ei ole pelkästään ja ensisijaisesti vain budjettitekninen tai kirjanpito tekninen kysymys vaan paljon muuta. Kyllä tässä on rikottu tätä periaatetta jo, kun tästä indeksin jäädyttämisestä ei eduskuntaryhmien puheenjohtajien kesken palaveerattu. Yhtä lailla, sellainen marssijärjestys olisi oikea, että jos näistä kehysasioista keskustellaan, niin keskustellaan siinä parlamentaarisessa työryhmässä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Torniainen ja Alanko-Kahiluoto, ja sen jälkeen tämän keskustelun aiheuttanut edustaja Heinäluoma.

16.20 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yle on nyt ja jatkossakin eduskunnan valvonnan alaisuudessa oleva radio, ja sen tulee olla jatkossakin riippumaton tiedonvälittäjä. Se on varmaan meidän kaikkien eduskuntaryhmien yhteinen näkökanta ja lähtökohta tulevaisuuteen.

Tässä asiassa on kyse niin sanotusta indeksin jäädytyksestä nykytasolle, sille samalle tasolle, mikä on tälläkin hetkellä ja mikä on aikaisemmin yhteisesti päätetty tälle vuodelle. Tämä jäädytys tulee varmaankin vaikuttamaan myös Yleisradion ohjelmatarjontaan tulevaisuudessa, se on tosiasia, ja todennäköisesti myöskin henkilöstöön siellä, sekin on tosiasia.

Itse näkisin, että kun Yleisradio joutuu sopeuttamaan toimintaansa, niin kuitenkin siellä olisi painopiste se, että alueelliset toiminnat säilyvät ja niitä pystytään kehittämään. Siten Yleisradio on koko kansan radio myöskin tulevaisuudessa.

16.21 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin tahdon kiittää ministeri Berneriä siitä, että olette aikaistanut tätä parlamentaarisen ryhmän koolle kutsumista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Päätöksenteko on osa Ylen riippumattomuutta. Siinä mielessä sanoisin, että riippumattomuus ja avoimuus itse asiassa ovat melkein päyhiä asioita, kun puhumme demokratiasista. Ei ole samantekevää se, missä Ylen rahoituksesta päätetään. Pidän hyvin tärkeänä sitä, että tosiaankin tämä parlamentaarinen työryhmä voisi aloittaa työnsä puhtaalta pöydältä niin, että kysymykset Yle-indeksistä, Yle-verosta ja siitä, onko Ylen rahoitus kehyksissä vai ulkopuolella, olisivat asioita, joista nimenomaan tämä työryhmä päättää.

Edustaja Satoselle: Minusta ei ole samantekevää se, mitä hallitus on Ylestä nyt päättänyt suhteessa siihen, onko Yle kehyksissä vai ei, jos ajattelee, että kuitenkin parlamentaarinen sopimus on olemassa siitä, että Yle on kehysten ulkopuolella. Nyt te kuitenkin olette jättämässä muun muassa Makeran ja Asuntorahaston kehyksen ulkopuolelle ettekä niiden asemaa ole millään lailla nostaneet esille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt tämän debatin viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Heinäluoma.

16.23 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kehyskeskustelu on sillä tavalla tärkeä, että silloin, kun tämä rahoitusratkaisu muutettiin, käytiin iso keskustelu siitä, onko siirryttäessä lupamaksusta tähän uuteen Yle-veroon varmaa se, että tämä rahoitus on sillä tavalla riippumaton, että kulloinenkin hallitus ei ryhdy sitä peukaloimaan. Tämä oli se suuri huoli journalisteilla paitsi Yleisradiossa myös Yleisradion ulkopuolella ja myös monella päätöksentekijällä. Nyt me olemme nähneet, että ikävä kyllä tämän kehyskeskustelun kautta sitten avataan kuitenkin tämä rahoituksen peukalointi ohi eduskunnan ja ohi kansanvaltaisen päätöksenteon täällä. Tämä on tärkeä kysymys.

Niin kuin tuotiin esille, niin jostain kumman syystä Makera ei ole se rahasto, siis maatalousrahasto, joka olisi tuotu kehykseen. Se edelleenkin jatkaa kehyksen ulkopuolella. Lisäksi tämä kehysäädöstö oli ihan sama silloin, kun tämä Yle-laki tehtiin. Silloin kaikki olivat yhtä mieltä, että Yle on kehyksen ulkopuolella.

Lopuksi sanon vielä sen, että kiitän edustaja Kivelän puheenvuoroa. Se on tärkeää, että hallituspuolueiden riveistä voidaan sanoa rohkeasti tässä asiassa mielipide. (Puhemies koputtaa) Lisäksi kiitän siitä, että tässä on mahdollisuus uuteen harkintaan. On tärkeää, että valta itse säätelee myös itseänsä. Hallituspuolueiden pitää olla pidättyväisiä täysimääräisen vallan käytössä.

16.24 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Voisin aloittaa ehkä siitä, että oli perusteltua, että eduskunta viime viikolla käsitellessään tätä asiaa päätyi siihen, että tämä esitys jätetään pöydälle. Se oli perusteltua paitsi sen takia, että meitä on täällä riittävästi nyt keskustelemassa näin tärkeän asian äärellä, myös sen takia, että esittelevä ministeri on paikalla, mutta ennen kaikkea se oli tärkeää sen vuoksi, että tällä tavalla ikään kuin saatiin vielä lisää aika tälle harkinnalle siitä, miten Yle-asioita tulisi käsitellä.

Kiistatta, niin kuin tässä keskustelussa on tullut ilmi, sekä näihin prosesseihin että itse päätöksiin liittyi ongelmia, jotka nimenomaan sen eduskuntaryhmien joulukuussa 2011 tekemän sopimuksen perusteella olisivat vaarantaneet Ylen riippumattomuutta. Ja sen vuoksi oikeastaan oppositio on pitänyt tätä asiaa esillä, voi sanoa, koko syksyn, ja olemme vedonneet parlamentaarisen käsittelyn puolesta ja teimme sen todella vielä nyt sitten tässä välissä. Yhdyn todella niihin kiitoksiin ja kiitän ministeriä — varmasti meidän oppositiopuolueiden puolesta — jonka tiedän myös olleen itse aktiivinen tässä asiassa, että nyt nämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Yleä koskevat asiat voidaan palauttaa parlamentaariseen valmisteluun niin, että se tapahtuu tämän parlamentaarisen työryhmän asettamista aikaistamalla.

Niin ikään on äärimmäisen tärkeää, että tälle työlle annetaan riittävästi tilaa, jotta valmistelu voi tapahtua niiden periaatteiden mukaan kuten eduskuntaryhmät ovat aikanaan linjanneet eri vaiheissa, niin 2010 kuin 2011.

Ja kun tässä myös kuultiin se uutinen, että tämän työryhmän vetovastuu vaihtuu ja se siirtyy kokoomukselle, niin esitän myöskin tässä — uskon, että tähän varmasti myös muut oppositiopuolueet yhtyvät — toiveen siitä, että kuka sitten tuleekaan tätä työryhmää vetämään, niin hän huomioi ne näkökohdat, jotka tässä keskustelussa on käyty, ja kannanmuodostus siellä työryhmässä tapahtuu aidosti keskustellen ilman hallitus—oppositio-rajoja, ilman esityksiä, joita hallitus on jo tähän mennessä tehnyt.

Syy siihen, miksi oli hyvä, että tämä nyt vielä kerran tässä niin sanotusti kalkkiviivoilla käytiin läpi, on todella se, että jos olisi käynyt niin, että eduskunta joutuisi ottamaan kantaa nyt tehtyihin esityksiin ilman aitoa parlamentaarista käsittelyä, niin silloin voi sanoa, että olisi ollut riski, että jotain peruuttamatonta olisi tapahtunut.

Muutama sana tästä kehyksestä, kun on puhuttu siitä, miltä pohjalta tätä työtä on hyvä käydä ja jatkaa: Minusta sen työn pohjalla pitää olla niiden sopimusten, jotka eduskuntaryhmät ovat tähän mennessä tehneet. Nimenomaan tässä joulukuun 2011 sopimuksessa todetaan, että tämä kehysratkaisu liittyy tähän riippumattomuuteen. Eli kun eduskuntaryhmät ovat päätyneet siihen, että Yle pidetään kehyksen ulkopuolella, niin siinä sopimuksessa todetaan, että Ylen riippumattomuuden turvaamiseksi on perusteltua, että Yle ei sisälly valtiontalouden kehyksiin, ja voi sitten arvioida, miten tämä rimmaa kehysäännön kanssa. Mutta niin kuin tässä on käynyt ilmi, viime kädessä se, mikä on kehyksessä, on poliittinen valinta — jo edellä mainittuihin Araan ja Makeraan viitaten — ja tässä tapauksessa se poliittinen valinta pitää tehdä tässä salissa eduskuntaryhmien kesken parlamentaarisen menettelyn ja valmistelun pohjalta.

Omalta puoleltani toivon todella, ja yhdyn niihin arvioihin ja toivomuksiin, että tämä saa nyt uuden alun Ylen asioita koskien, uskon myös niin, ja uskon, että voidaan nyt palata siihen hyvään parlamentaariseen menettelyyn. Ja toivon, olkoon nyt sitten tämä prosessi sillä tavalla opetuksena meille, että me muistamme tämän myös jatkossa, ketkä ikinä ovatkaan hallituksessa tai oppositiossa: on tärkeää, että asioita, erityisesti Yleisradiota koskevia asioita, katsotaan ei ainoastaan julkisen talouden näkökulmasta, joka sekin on tärkeä, vaan myös parlamentaarisen konsensuksen näkökulmasta, joka on ollut se periaate, ja ennen kaikkea riippumattomuuden näkökulmasta, joka on edellytys moniarvoiselle tiedonvälitykselle, joka muuten on, viitaten tähän edelliseen keskusteluun, yksi sananvapauden edellytys. Ja niin kuin hyvin tiedämme, sananvapaudellakin on rajoja, ja tässä suhteessa Ylellä on tärkeä rooli paitsi sananvapauden edistämisessä myös hyvän keskustelukulttuurin jatkumisessa.

16.29 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että tuo oli hyvin tärkeä viesti, minkä edustaja Lindtman tuossa puheensa lopussa sanoi, että on tärkeää, että joka ikisestä puolueesta löytyy se vahva tahto pitää tätä perinnettä ja järkevää, viisasta yhteisesti sovittua asiaa yllä, että nyt ja jatkossa, aina Yleä koskevat päätökset tehdään yhdessä hallituksen ja opposition välillä. Jotenkin tuntuu, että minulle se on ollut itsestäänselvyys jo pitkään ja monelle meistä, mutta aina välillä kun tapahtuu tällaisia kompurointeja ja jos sain tätä periaatetta kyseenalaistetaan, tulen ajatelleeksi, että kunpa koskaan tulevaisuudes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

sakaan emme tulisi tekemään sitä virhettä, että Yleisradiosta tulisi eräänlainen hallituksen käsikassara. On äärettömän tärkeää, että meillä on riippumaton media, meillä on siinä Ylellä vahva tehtävä, laadukas ohjelmatarjonta. Minusta vahva julkisen palvelun Yle on hyvä periaate, ja siitä pitää pitää jatkossakin kiinni.

Korostan vielä, toisto on valttia. On tärkeää, että puhtaalta pöydältä tässä työryhmässä lähdetään — hyvä, että sitä aikaistettiin — ja pidän kyllä todella sitä periaatetta huolestuttavana, että edes harkitaan, että Ylen rahoitus tulisi nyt yhtäkkiä osaksi kehystä, koska kyllä se tosiasiaa niin on, että silloin hallitus pääsee sitä peukaloimaan ja silloin juuri se täällä yhteisesti tunnustettu parlamentarismien asema heikkenee. Tämä on iso kysymys, ja tämä työryhmä nyt sitten lähtee tältä osin asiaa viitoittamaan.

Puhemies! Tähän puheenvuoroni loppuun haluaisin nyt ministerin läsnä ollessa yleisesti kantaa huolta median tulevaisuudesta. Kaiken kaikkiaan on hyvä, että myös toinen työryhmä pohtii asiaa, ja muistuttaisin, että edellisellä kaudella muun muassa selvitysmies Tuomas Harpf selvitti lehdistön tulevaisuutta ja teki aika useita esityksiä. Niistä on osa toteuttamatta, ja toivon, että tässä työssänne jatkossa voisitte myös näihin esityksiin perehtyä.

16.31 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies, herr talman! On asioita ja päätöksiä, joita voi tarkastella pragmaattisesti, mutta sitten on asioita, joita on syytä tarkastella vähän periaatteellisemmasta näkökulmasta. Koska riippumaton tiedonvälitys on yksi avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakivistä, mielestäni tätäkin asiaa on syytä tarkkailla periaatteellisesta näkökulmasta. Kyse ei ole tekniikasta vaan isosta yhteiskunnallisesta periaatteesta. Minusta edustaja Kivelä, Ylen hallintoneuvoston puheenjohtaja, sanoi erittäin tärkeän asian: Ylen aseman, tämän riippumattoman tiedonvälityksen, tulee meidän yhteiskunnassamme olla koskematon. Pidän valitettavana sitä, että tällä toiminnallaan hallitus on kyllä vaarantanut tämän riippumattomuuden, ja se on vähintäänkin herättänyt kysymyksiä siitä, voidaanko Suomessa jatkossa luottaa siihen, että kansallinen yleisradioyhtiö hallituksesta riippumatta voi olla luotettava, riippumaton tiedonvälittäjä.

Puhemies! Tämä parlamentaarisen konsensuksen periaate on ollut erittäin viisas linja Suomessa, ja minusta on erittäin tärkeätä huomata — myös tänään, kun kuulumme iloiset uutiset ministeriltä siitä, että parlamentaarisen työryhmän asettamista aikaistetaan, ja kun olen itse huomannut ollessani jäsenenäkin useammassa tällaisessa ryhmässä, ja tämän parlamentaarisen periaatteen ympärillä on ollut monentyyppistä työryhmää — että kyse ei ole mistään parlamentarisesta enemmistöpäätöksestä vaan parlamentaarisen konsensuksen periaatteesta. Tämä olisi erittäin hyvä täsmentää vielä tässä keskustelussa, ettei riitä, että kaikki pääsevät osallistumaan siihen keskusteluun, vaan että kaikki päätökset tehdään konsensuspäätöksinä eli ollaan yksimielisiä.

Arvoisa puhemies! Ymmärsin, ministeri Berner, kun kävitte läpi sitä tekniikkaa tähän kehysmenettelyyn liittyen, ettette pitänyt sitä ongelmallisena. Itse pidän sitä ongelmallisena paitsi periaatteellisista näkökulmista johtuen myös siitä johtuen, että olen selvittänyt, mitä on tapahtunut muissa eurooppalaisissa valtioissa, joissa yleisradioyhtiöiden rahoitus on jostain syystä siirretty osaksi muuta valtion rahoitusta. Kansainväliset esimerkit toimivat varoittavina esimerkkeinä: Hollannissa vuonna 2000 siirryttiin veromalliin, ja silloin annettiin takuut siitä, että hallitus ei tule vaikuttamaan rahoituksen tasoon. Toisin kuitenkin kävi. Eri hallitukset ovat siellä kausi toisensa jälkeen tehneet leikkauksia kansallisen yleisradioyhtiön budjettiin. Myös Islannissa talouskohtaisesta lupamaksusta luovuttiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

2009 ja se korvattiin tämmöisellä erillismaksulla, jota kaikki verovelvolliset ja myös yrittäjät Islannissa maksavat. Mutta sitten sinne tuli talouskriisi, ja nämä RÚV:n toimintaan varatut rahat alistettiin muuhun budjettiin ja korvamerkinnästä luovuttiin ja myöskään inflaatiokorjauksia ei tehty. Vuonna 2010 valtio otti osan rahoista muihin tarkoituksiin, ja 2011 sen rahoituksen taso oli enää 86 prosenttia siitä alun perin luvatussa. Eli, puhemies, kaikki nämä tiedossa olevat kansainväliset ja eurooppalaiset esimerkit viime vuosilta valitettavasti kertovat karua kieltään siitä, että vaikka kuinka olisi hyvää tahtoa, niin aina voi tulla tilanteita, joissa näistä ei kuitenkaan ole pidetty kiinni.

Till slut, herr talman, det är mycket på spel. Det är verkligen mycket på spel, inte minst en av det öppna och demokratiska samhällets public service-verksamheter och dess oberoende. Det är någonting som vi i Finland inte ska tumma på.

16.36 Katja Taimela sd: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat, mistä tänään on tässä asiassa kysymys? Kysymys on siitä, että hallituspuolueet olivat keskenään päättäneet rikkoa sovitut pelisääntöjä Yleisradion asemasta ja rahoituksesta päättämisestä. Parlamentaarinen yksimielisyys oli unohdettu, ja päätöksiä oli tarkoitus viedä eteenpäin hallituspuolueiden enemmistöpäätöksellä. Tämä kaikki oli vastoin kaikkea sitä, mitä eduskuntapuolueet ovat yhdessä sopineet vuonna 2011 Yleisradion rahoituksesta ja riippumattomuudesta.

Kun kuunteli ministeri Berneriä tänään, olette edes hiukan perääntymässä tästä ajatuksesta, joka olisi siirtänyt Ylen rahoituksen aina kulloisellekin hallitukselle. Haluan kiittää siitä, että parlamentaarinen työ asian kohdalla käynnistyy jo tällä viikolla. Pitää muistaa, että alkuperäinen aikataulu olisi ollut vasta vuodenvaihteen jälkeen, puhuttiin niin sanotusta Vanhasen työryhmästä, ja tämä työryhmä olisi aloittanut työnsä sen jälkeen, kun varsinaiset päätökset olisi jo tehty. On erittäin tärkeää, että tämä linjanmuutos tuli ja työryhmä aloittaa työnsä välittömästi.

Arvoisa puhemies! Kun mietin parlamentaarisen työryhmän tulevaa työtä, sen on syytä ottaa reipas oma kanta kaikkiin niihin asioihin, joihin hallituksen kanta on jo meillä tiedossa. Hallitushan on päättänyt olla tekemättä indeksitarkistuksia Ylen kohdalla vuonna 2016, ja se on myös tehnyt ratkaisun, joka siirtäisi Ylen rahoituksen jatkossa keltaiseen budjettikirjaan. Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016–2019 lukiessa voimme lisäksi todeta, että hallituksen toimesta indeksileikkuri koskee koko suunnitelmakautta. Toivottavasti se ei tule olemaan parlamentaarisen työryhmän lopputulema.

Yle on toiminut käytännön arjessa niin, että jo viimeiset kolme vuotta kustannukset on pidetty samalla tasolla. Kun tähän laskee päälle hallituksen suunnitelmat vuoteen 2019 saakka, Ylen rahoitus olisi siten laskeva lähes 10 vuotta putkeen. Jos miettii mennyttä kolmea vuotta, töitä on tehty ja työstetty pienemmillä resursseilla ja noin 200 työntekijää on poistunut palkkalistoilta. Indeksijäädytys pelkän 2016-vuoden kohdalla tarkoittaa sitä, että Yle joutuu sopeuttamaan talouttaan noin 70 henkilötyövuoden verran. Tämä säästö ei voi olla näkymättä julkisen palvelun sisältötarjonnassa ja yhtiön kehittämisessä.

Eri puolueiden edustajat ovat peränneet aluetoimituksien tarpeellisuutta muun muassa riippumattoman tiedon, työllisyyden ja alueiden asukkaiden näkökulmasta, niin minäkin perään. Näissä kaikissa toiveissa tulee jossakin vaiheessa käydä sekin keskustelu, mihin kaikkeen meidän yhteinen Yle pystyy, jos olemme valmiit supistamaan sen resursseja myös jatkossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

16.40 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri, kiitos vierailusta Yleisradion hallintoneuvoston työvaliokunnassa, jossa hyvin avoimesti voitiin keskustella tilanteesta ja mahdollisista kehittämishaasteista tämän ison kysymyksen suhteen. Kiitos myös Yleisradion nykyiselle hallintoneuvoston puheenjohtaja Kivelälle mainiosta, selkeästä ilmaisusta sen suhteen, mistä tässä on kysymys ja mistä tulee pitää kiinni.

Voimme edelleen onnitella edellistä eduskuntaa, joka säati viisaan lain julkisen palvelun yleisradioyhtiön rahoittamiseksi. Nimittäin tämän päivän uutisten mukaan Saksassa asuntokohtaisen televisiomaksun keräämisessä ollaan siirtymässä seuraamusjärjestelmään, jossa sellaisen henkilön, joka on laiminlyönyt tämän asuntokohtaisen televisiomaksun, auto saatetaan viranomaisten toimesta lukita sinne kadulle, vähän niin kuin pysäköintivirheen tehneelle voi käydä. Tällaista järjestelmää meille ei onneksi luotu.

Arvoisa puhemies! Mediamarkkinoiden kokonaisuus ja toimivuus vaikuttavat keskeisesti siihen, miten sananvapaus Suomessa toteutuu. Tämä aihepiiri, josta nyt keskustelemme, liittyy sillä tavalla myös edelliseen ajankohtaiskeskusteluun, jossa niin ikään sananvapaudesta puhuttiin. Tarvitaan vahva julkisen palvelun Yleisradio, jotta sananvapaus toteutuisi, ja sen rinnalla — ja tämä on monta kertaa todettu myös Ylen hallintoneuvostossa — monipuolinen kaupallinen media, toimintakykyinen kaupallinen media, joka on velvollinen harjoittamaan kotimaista uutisvälitystä ja myös sisällöntuotantoa. Nämä molemmat tarvitaan, jotta kenttä on monipuolinen.

Hallitus on tehnyt päätöksen asettaa tämän mediamarkkinan selvittämiseksi kaksi selvittävää työryhmää. Anssi Vanjoen työryhmä selvittelee kaupallisen median toimintaedellytyksiä ja keinoja niiden parantamiseksi, ja tästä on paljon keskusteltu myös Yleisradion hallintoneuvostossa. On analysoitu tätä median kokonaistilannetta ja hallintoneuvostoa on viime kaudella tästä valaistu monella tavoin. Tiedetään, että nämä asiat toimivat samalla kentällä — mikä on niiden välinen riippuvuus, se on sitten epäselvempää. Toisen työryhmän tehtävänä, josta täällä on puhuttu, on selvittää Yleisradion asemaa, tehtävää ja rahoitusta. Nämä kaksi työryhmää sitten toimivat erikseen.

Eduskunnan asemaa Ylen omistajana vahvistettiin harkitusti yleisradiolain ja rahoituksen uudistuksessa, kun aikaisemmasta tv-maksusta luovuttiin ja luotiin tämä uusi Yle-vero. Aikaisemmassa järjestelmässä televisiolupamaksun tasosta päätti valtioneuvosto Ylen hallintoneuvoston esityksestä. Se kuvio meni niin, että Yleisradion hallitus toi hallintoneuvostolle esityksen, näkemyksen siitä, millä tasolla laskelmien mukaan tv-maksun tulisi olla. Hallintoneuvosto tarkasteli asiaa, saattoi leikata sitä hallituksen esityksestä hieman pois, ja sitten se Yleisradion hallintoneuvoston esitys meni valtioneuvoston käsittelyyn, ja usein kävi niin, että valtioneuvosto sitten toimivaltansa nojalla leikkasi jonkun verran siitä, mitä hallintoneuvosto esitti, riippuen taloudellisesta tilanteesta. Mutta uudistuksessa haluttiin tästä valtioneuvoston roolista päästä eroon ja tuoda Yleisradio lähemmäksi eduskunnan valtaa. Uudistuksessa määriteltiin siis rahoituksen lähtötaso ja sitten indeksi, jonka avulla rahoituksen taso pidetään, ei sitä kasvateta, vaan se pidetään kustannuskehityksen tasolla. Tavoiteltiin siis järjestelmää, jossa vaihtelevat poliittiset tuulensuunnat mahdollisimman vähän toisivat epävakautta Ylen asemaan.

Tämän järjestelmän vakaudesta nyt on kysymys. Siksi on tärkeää, että muutoksista rahoitukseen päätetään eduskunnan parlamentaarisella konsensuksella, ei yksinkertaisella enemmistöllä, niin kuin kehyksessä sisällä olevista rahoista eduskunta päättää yksinkertaisella enemmistöllä. Tämä on peruste siihen, että Ylen rahoituksen tulisi olla kehyksen ulkopuolella, kun siitä päätetään ihan omalaatuisella tavalla parlamentaarisella yksimielisyy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

dellä, konsensuksella. Tämä turvaa parhaiten Ylen riippumattomuutta vahvistavan vakauden ja toimintakyvyn. Kun hallitusneuvotteluissa tehtiin päätös työryhmästä, joka selvittää Ylen asemaa, eikö olisi ollut viisasta odottaa sen työryhmän tuloksia ja vasta sen jälkeen katsoa johtopäätökset, mitä tehdään Yle-indeksille tai kehykseen siirtämiselle tai indeksille pidemmän päälle? Nyt tehtiin niin kuin kahdella raiteella, vietiin asioita eteenpäin, selvitys on vasta käynnistymässä, ja nyt tehtiin näin. Mutta tänään kuultiin hyvä uutinen, että tämä työryhmän työ aikaistuu ja toivottavasti lähtee sitten työskentelemään puhtaalta pöydältä niin, että siellä kaikki eduskuntapuolueet ovat mukana edustettuna ja voidaan sitten katsoa se kokonaisuus ja pohtia, mikä on se muutos mahdollisesti tähän rahoituspuolelle, mitä tehdään, mikä on Ylen tehtävä, miten suhteutetaan.

Pidän hieman epäuskottavana sitä, että tällä Yleisradion rahoituksella ja näillä pienillä indeksejä koskevilla muutoksilla olisi paljon muuta kuin symbolinen merkitys kaupallisen median menestyksen kannalta. Totta kai yleisöt ovat pitkälti samoja Yleisradiolla ja kaupallisella sähköisellä medialla erityisesti, mutta se rahallinen vaikutus, joka indeksijäädetyksellä on, kaupallisen median toimintaan on käytännössä olematon. Kaupallisen median vaikeudet johtuvat paljolti ihan muista syistä kuin Yleisradiosta. Yleisradio tuo myös uusia mahdollisuuksia kumppanuuksien kautta kaupalliselle medialle. Kaupallista mediaa vaivaa tämä talouden taantuma, joka syö mainosmarkkinoita, vaivaa kansainvälinen mediatoiminta, joka tulee ulkomailta Suomeen vahvalla vyöryllä, ja suomalainen kaupallinen media taistelee siinä. Tämän tyyppiset seikat siellä painavat, ja sitten tietysti printtipuolella tämän tiedon digitalisoinnin, viihteen digitalisoinnin takia on printtimedia lisäksi vaikeuksissa. Mikään näistä ei ole Yleisradion vika tai Yleisradion rahoitustason seurausta.

16.46 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kantola sanoi kyllä erinomaisen tärkeän totuuden, että näitä ei pidä laittaa vastakkain, tätä kansallista yleisradioyhtiötä ja sitten kaupallista mediaa. Todellakin me tarvitsemme molempia, mutta Yleisradiolle ei pidä laittaa sitä velvoitetta, että sen pitää olla niin huono, ettei sitä juuri kukaan katso, jotta sitten katsojat tai kuuntelijat menisivät sinne kaupalliselle puolelle. Kyllä se tilanne, missä me nyt olemme, jossa Yleisradio on hyvä ja se on onnistunut pitämään kuuntelija-, katsojalukuja erittäin korkealla tämän mediamurroksen keskellä, on paljon parempi. Silloin se on positiivinen kirittäjä, niin kuin on nähty. Tänä päivänä ihmiset eivät enää ole yhden kanavan orjia vaan he seuraavat monia kanavia, ja sitä kautta tämä laatu pysyy korkeana.

16.47 Kimmo Kivelä ps: Arvoisa puhemies! Ministerin sanaanhan pitää aina luottaa, ja ministeri Berner teki selvästi tiettäväksi, että hänelle on äärimmäisen tärkeä periaate, että myös vastaisuudessa meillä on eduskunnan valvonnassa oleva riippumaton yleisradioyhtiö, ja luulin, että tästä vallitsee poliittisesti yhteisymmärrys eri puolueiden kesken.

Mutta kuitenkin, kun näitä puheita Yleisradion asemaan liittyen on ollut, niin se on laittanut yhteiskunnassa muualla, siis eduskunnan ulkopuolella, villin mielikuvituksen liikkeelle nimenomaan tahoilla, jotka haluavat tietyllä tavalla keikuttaa venettä ajatuksella, että mediakentän tilanne paranisi siitä, jos Ylen asema heikentyisi. Viittaan edellisiin puhuihin. Näinhän todellakaan ei kävisi, vaan heikentyvä Ylehan merkitsisi meidän tiedonvälityksen kentän asteittaista rapautumista ja myös sitä, että riippumattomuus tulisi kärsimään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Olen tässä uudessa tehtävässäni saanut hyvin paljon kansalaispalautetta laidasta laitaan, on jopa vaadittu Hannu Taanilan erottamista Yleisradiosta. (Eero Heinäluoma: Lupaa se!) — Sitä en enää voi luvata. — Mutta yksi hyvin kuvaava, mikä peilaa: Kyllä kansalaisilla on voimakkaasti tällainen viha-rakkaussuhde Yleisradioon. Otetaan ajatusleikki, että jos olisimme viikon ilman Yleä, niin kyllä olisimme monessa mielessä henkisesti amputoituja. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

16.50 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Ylen rahoitusmalli uudistettiin viime eduskuntakaudella. Tarkoitus oli turvata Ylen rahoituksen jatkuvuus ja ennustettavuus niin, etteivät poliitikot puuttuisi siihen vuosittain. Päätöksessä olivat mukana kaikki eduskuntapuolueet, niin hallitus kuin oppositio. Lupamaksuista päätettiin pitkällisten neuvotteluiden jälkeen luopua ja korvata ne Yle-verolla, joka toisin kuin lupamaksut takaisi Ylelle ennustettavan ja kestäväen rahoituspohjan.

Yleisradiolla on tärkeä asema monipuolisen ja moniarvoisen tiedonvälityksen mahdollistajana. Siksi eduskunta on pitänyt tärkeänä, että Yleisradion rahoituksesta päättävät kaikki eduskuntapuolueet yhdessä eikä Yleä oteta politiikan tai politikoinnin välineeksi, sillä silloin sen riippumattomuus kärsisi. Nimenomaan Yleisradion riippumattomuuden turvaamiseksi on pidetty hyvänä, että Yleisradio toimii koko eduskunnan alaisuudessa ja lainsäädäntöä koskevista muutoksista sovitaan parlamentaarisesti kaikkien eduskuntaryhmien kesken.

On tärkeää, että Sipilän hallitus ei irtaudu tästä periaatteesta. Hallituksen ei tule irtautua aikaisemmasta toimintalinjasta, josta joulukuussa 2011 on päätetty kaikkien eduskuntapuolueiden kesken. Jos hallitus alkaa peukaloida Ylen rahoitusta, Ylestä tulee hallituksen yleisradio eikä se enää ole eduskunnan radio. Silloin Ylen rahoitus riippuu kulloinkin vallassa olevien puolueiden arvopohjasta eivätkä viestinnän moniarvoisuus ja riippumattomuus ole enää välttämättä turvassa poliittisilta päätöksiltä.

Vapaa tiedonvälitys on avoimen ja monipuolisen tiedonvälityksen ja demokratian edellytys. Tarve asialliselle ja tietopohjaiselle tiedonvälitykselle vain kasvaa, ja Yle on jo tehtyjen leikkausten takia joutunut sopeuttamaan toimintaansa melkoisesti. Tästä syystä vihreän eduskuntaryhmän näkemys on ollut se, että Yle-indeksi on jätettävä rauhaan.

Tiedonvälityksen on oltava päätöksentekijöistä riippumatonta, jotta kansalaisilla on mahdollisuus käydä avointa julkista keskustelua päätöksenteon seurauksista ja tuoda erilaisten ihmisryhmien, esimerkiksi vähemmistöjen ja heikommassa asemassa olevien, ääni kuuluviin. Näin linjataan Yle-laissa, jonka uudistaminen on kirjattu Sipilän hallituksen ohjelmaan.

Jos suomalainen demokratia, tiedonvälityksen riippumattomuus ja sananvapaus ovat tärkeitä arvoja istuvalle hallitukselle, hallitus huolehtii osaltaan siitä, että Ylen rahoituksesta ja tehtävistä päätetään myös jatkossa parlamentaarisesti kaikkien eduskuntapuolueiden kesken.

Vihreän eduskuntaryhmän näkemys on se, että Ylen rahoitus tulee palauttaa parlamentaariseen, kaikkien eduskuntapuolueiden ohjaukseen. Prosessi, jossa Ylen rahoituksesta päätetään, on osa sen riippumattomuutta. On kohtalokasta suomalaisen demokratian ja vapaan tiedonvälityksen kannalta, ellei tätä ymmärretä.

Näen hieman oireellisena ja huolestuttavana, että istuva hallitus on ollut aikeissa siirtää Ylen rahoituksen julkisen talouden kehysten sisäpuolelle. Hallitus on toisin sanoen ollut valmis rikkomaan parlamentaarisen sopimuksen siitä, että Yleisradion rahoitusta ei peuka-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

loida poliittisten suhdanteiden mukaan. Oireellista on sekin, että samaan aikaan hallitus on ollut valmis jättämään kehyksen ulkopuolelle Aran ja Makeran, vaikkei niiden asemasta kehyksen sisä- tai ulkopuolella ole mitään vastaavaa parlamentaarista sopimusta. Mitään juridista perustuslaillista syytä ei myöskään ole sille, että Ylen rahoitus siirrettäisiin kehyksiin. Se on siis puhtaasti poliittinen päätös, mikäli niin tehdään.

Kiitan ministeri Berneriä kuitenkin siitä, että hän on ollut kutsumassa koolle nyt varhennetussa aikataulussa parlamentaarisen työryhmän pohtimaan Ylen rahoitusta ja tehtävää. Päätöksenteon Yleä koskevissa asioissa tulee perustua kaikkien eduskuntapuolueiden yhteistyölle, ei hallituksen yksipuoliselle päätökselle. — Kiitos.

16.55 Maria Tolppanen ps: Arvoisa rouva puhemies! Objektiivisen tiedonvälityksen säilyminen missä tahansa valtiossa ja ennen kaikkea demokratiassa on ensiarvoisen tärkeä asia. Objektiivista tiedonvälitystä on pidetty yllä Yleisradiossa, on pyritty pitämään ja viemään sitä eteenpäin.

Tällä hetkellä tilanne on kuitenkin se, että meidän on ehkä syytä hieman pohtia sitä, mitä tarkoitetaan objektiivisella tiedonvälityksellä. Jos me puhumme uutisasioista, niin se on ihan vanha kunnon uutisen määritelmä, että uutinen on tässä ja nyt ennalta-arvaamattomasti tapahtuva, välittömästi vanheneva tapahtuma.

Valitettavasti me emme tällä hetkellä pysty kertomaan Yleisradiossa asioita näin — emme heti silloin, kun ne tapahtuvat. Aluetoimintaa on supistettu sillä tavalla, että kello 15:n jälkeen päivän uutiset lähetetään Tampereelle, Turkuun tai Helsinkiin, missä ne sidotaan yhteen ja ajetaan ulos silloin, kun uutisten aika on. Toisin sanoen uutiset tulevat nauhalta, ne eivät enää ole suoria lähetyksiä. (Eero Heinäluoma: Onko näin?) Sitä sietää miettiä. Näin tehdään muun muassa sen takia, että kun tällä hetkellä Yleisradiolla ei ole niin paljon rahaa kuin pitäisi olla, niin on täytynyt supistaa toimintoja.

Sanotaan, että vähemmän on enemmän, että silloin toimittajalle jää enemmän aikaa tehdä juttuja, mutta se ei valitettavasti toimi näin, koska ei siihen lyhyeen lähetykseen sovi sen enempää juttuja kuin mitä se aika antaa myöten. Se ei ole joustava. Siihen on syytä kiinnittää huomioita.

Sen takia on syytä miettiä sitä, pitääkö indekseihin koskea Yleisradion osalta ja mikä tuo rahoituksen määrä on. Nythän me esimerkiksi viemme Yle-verosta pois kaikkein köyhimpien ihmisten osan, mikä on aivan oikein. Mutta nyt olisi syytä nostaa uudestaan agendalle se, pitäisikö tehdä vielä yksi maksuluokka. Tällä hetkellä ylimmäinen maksuluokka on todellakin alhaisilla tuloilla. Siinä on varaa nostaa sitä vähän ylemmäs ja ottaa hieman korkeampi maksu siihen.

Sinänsä silloin, kun Yle-vero tuli, sehän helpotti kaikkien tilannetta, jopa niiden ihmisten, joita asuu kaksi samassa huushollissa, koska silloinkin se oli pienempi kuin mitä oli senaikainen televisiolupamaksu. Mutta televisiolupamaksuun meidän ei ole syytä mennä takaisin, vaan meidän on syytä pitää Yleisradio parlamentaarisenä radiona, mutta meidän täytyy muistaa se, että meillä täytyy myöskin olla oikeus arvostella Yleisradiota ja meillä täytyy olla oikeus osoittaa, milloin koemme, että toiminta ei ole ollut sellaista kuin sen pitäisi olla.

Tästä yhtenä esimerkkinä on ohjelma, joka nyt sattui olemaan Slaget efter tolv, eliikka se tuli ruotsinkielisen lähetyksen puolelta. Siellä yhtenä päivänä kerrottiin, kuinka perussuomalaiset ovat idiootteja ja perussuomalaiset ovat mielisairaita, toimittajan puuttumatta asiaan. Tämä ei ole soveliaista silloin, jos me puhumme parlamentaarisesta radiosta. Siellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

täytyy kaikkia ihmisiä kohdella ihmisarvon mukaisesti ja ihmisille täytyy antaa oikeutuksensa, olivatpa he poliittisilta mielipiteiltään mitä tahansa, paitsi jos he ovat rasisteja. Siitä asiasta olemme varmasti kaikki yhtä mieltä — sen verran tästä aikaisemmasta tämän päivän keskustelusta voisin sanoa.

Mutta se, että ruvetaan ylipäätään uhkaamaan Yleisradiota, on väärin. Mutta sitten täytyy muistaa myös se, että Yle kehittää tällä hetkellä myös muita toimintoja erittäin paljon, ei pelkästään radio- ja televisiotoimintaa: netti ja digitaalinen puoli on erittäin kovassa nosteessa. Minä olen sitä mieltä, että parlamentaarisesti meidän on pidettävä huoli siitä, että ainakin vielä se ikäpolvi, joka ei sitä nettiä niin näppärästi käsittele, pystyy seuraamaan parlamentaarista radiota ja pystyy seuraamaan parlamentaarista televisiota. Meillä täytyy pysyä päälähetysten vanhoilla pääkanavilla radiossa ja televisiossa. On erittäin harmittavaa, että esimerkiksi Silminnäki-jä-niminen ohjelma, joka on tuonut perinteisesti pienen ihmisen asioita esille, on tyystin siirretty nettiin, jolloinka saatiin 300 000 katsojaa muutettua 300 katsojaksi per kerta.

Nämä ovat asioita, joita on syytä pohtia. Täytyy miettiä, mitä objektiivisuus tarkoittaa, mitä tarkoittaa objektiivisen uutisen saatavuus ihan jokaiselle kansalaiselle, myös niille, jotka eivät nettimaailmassa suhmuroi eivätkä seikkaile. Meidän tehtävämme on pitää huoli siitä, että meidän äitimme, isoäitimme ja isoisämme, niin pitkään kuin he vielä täällä ovat, pystyvät myöskin seuraamaan näitä lähetyksiä.

17.00 Stefan Wallin r: Arvoisa puhemies! Tämä itse ajatus julkisen palvelun, Ylen, budjetin siirtämisestä valtion talousarvioon, sehän ei ole uusi, mutta se on edelleen arveluttava. Se on suorastaan vaarallinen. Sehän tarkoittaisi sitä, että Ylen budjetti makaisi kolmen kuukauden ajan syksyllä avoimena eduskunnan leikkauspöydällä ja jos näiden kuukausien aikana tapahtuu jotain, sanotaan, että pöydälle paukahtaa lautakasa, joka ärsyttää hallitusta, ärsyttää eduskuntaa tai osaa eduskunnasta, on ainakin teoriassa olemassa se riski, että Ylen budjettia ruvetaan peukaloimaan poliittisista syistä. Tällaista riskiä ei pidä missään tapauksessa ottaa, se olisi hyvinkin vierasta suomalaisessa politiikassa.

Siksi, ministeri Berner, on erittäin hyvä asia, että olette päättänyt antaa tälle Ylen asialle kokonaisuudessaan sen parlamentaarisen käsittelyn, minkä julkinen palvelu ja eduskunnan Yleisradio kyllä ansaitsee.

Yles integritet är en viktig fråga. Så har det alltid ansetts vara, och därför är det också viktigt att vi håller fast vid en tradition att frågor som gäller Yle ska avgöras parlamentariskt och avgöras i en konsensusanda som gör att Yles integritet i alla skeden kan tryggas.

17.01 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat, minä olen iloinen siitä, että tätä keskustelua seuratta paikalla on ministeri ja on ollut myöskin kolme eduskuntaryhmän puheenjohtajaa. Se kertoo siitä, että asia on erityisen tärkeä. Ja poikkeuksellisesti opposition kansanedustajana käännyinkin ministerin puoleen ja totean, että haluan antaa täyden tunnustuksen teille siitä työstä, mitä olette tehneet Ylen hyväksi, koska selkeästi meillä on tiedossa se, että te olette omalta osaltanne pyrkineet vaikuttamaan siihen, että hallitus ymmärtäisi kokonaisuudessaan, että Yleä koskevat asiat ovat tämän parlamentaarisen seulan alla.

Siltä osin olen tietysti kovin surullinen, että olemme päätyneet eduskunnassa siihen, että olemme joutuneet tätä kulmaa ministerin tukena nostamaan, mutta ihailen sitä, että olette

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

saanut nyt hallituksen piirissä tähän asiaan rotua. On hyvä uutinen koko eduskunnalle mutta myöskin riippumattomalle suomalaiselle medialle ja vapaalle journalismille, että viestintäministeri Bernerin suuri ajattelu siitä, että nämä asiat ovat parlamentaarisisissa kourissa, otetaan nyt tosissaan. Minä toivon todella, että kun aloitatte tämän työn, niin aidosti nämä kaikki asiat ovat pöydällä ja aidosti teette hyvää työtä Yleisradion toiminnan hyväksi, koska siinä on kysymys tärkeästä suomalaisesta arvovalinnasta — tavasta ajatella, että myöskin tiedonvälityksen alalla on julkista palvelua ja sitä pitää jatkossakin olla ja vaikka yksikään muu lehti ei liikahtaisi, niin ainakin tältä osin jokaisella suomalaisella on mahdollisuus päästä tämän tiedonvälityksen piiriin. Siltä osin korostan todella, että minusta on suuri saavutus tämä teidän viestinne ja omalta osaltani haluan sitä olla myös tässä salissa tukemassa. Toivon onnea ja menestystä tälle projektille ja korostan vielä, että aina kun ollaan parlamentaarisisessa pöydässä, niin me joudumme kestäämään sen, että jokaisen pitää olla kyydissä loppuun asti, ja pitää aidosti antaa tälle keskustelulle vapaat kädet. Silloin me teemme sitä suurta historiaa, 40-luvulta asti, jossa me aidosti toteamme, että Yleisradio on eduskunnan radio.

Arvoisa puhemies! Nyt on puolet puheesta käytetty, mutta muutamia eväitä ja muistuksia vielä tälle matkalle.

Ensinnäkin on hyvä todeta, että kun on arvioitu Yleisradiota ja sen toimintaa — eli tätä julkista palvelua, sen tehtävien laajuutta ja yksittäisiä tehtäviä — sekä tätä rahoitustasoa, jolla palvellaan sitten tätä tehtävien tekemistä, mutta myöskin kaiken kaikkiaan sitä, että Yleisradiolla on veronmaksukykyisiä asiakkaita eli niitä suomalaisia, jotka turvaavat tämän Yleisradion olemassaolon, ja tätä kokonaisuutta kun käsitellään, niin kaikki se on perustunut erittäin pitkään ja vaivalloiseen työhön. Ei yhtenä yönä saatu aikaisemmin viime hallituskaudella Yle-ratkaisua tehtyä. Sen arvo on se, että nyt olisi hyvä rauhoittua miettimään, että se vanha järjestelmä, joka meillä oli käytössä, johti siihen, että meillä oli televisiolupatarkastajat suomalaisilla ovilla, järjestelmä oli jo vanhentunut ja piti myöntää, että uutta tarvittiin. Mutta oli kolme hallituskautta aktiivisesti yritetty löytää Yle-ratkaisua. Siksi tämä on erityisen tärkeätä, että kun tämä ratkaisu kaikkien puolueiden välillä löydettiin, niin myös oppositio sai tässä olla puhtaalta pöydältä mukana, aivan viimeiseen asti sana oli yhtä vapaa kuin kaikilla muillakin. Eli oli kahdeksan ääntä, ja kun kaikilla oli sama ääni, niin silloin syntyi Yle-ratkaisu.

Tältä osin, kun tämä Yle-ratkaisu sitten syntyi silloin 2011 hallituskauden ensimmäisen vuoden syksyllä, ja joulukuun mennessähän tämä uudistus saatiin silloin valmiiksi, syntyi tällainen poliittinen kannanottolausuma, ja tässä lausumassa on erittäin tärkeitä näkökulmia, joissa lähtökohdانا oli juuri se, että me lähdimme siitä, että yhdessä asioista sovitaan jatkossakin. Eli puheenjohtajat silloin edellyttivät, että tämä parlamentaarinen ratkaisu pitää myöskin tulevana vuosina. Se piti sekä indeksileikkauksia ajatellen, Yleisradion rahoitustasoa tai tehtäviä ajatellen. Tältä osin nämä kaikki lukevat tässä kannanotossa. Koska olen näitä kohtia jo siteerannut viime keskustelussa, niin pyrin nyt vain summaamaan tämän lähtökohdan.

Tämän lausuman pohjalta ruvettiin valmistelevaan valtioneuvoston periaatepäätöstä, joka syntyi sitten kuluvan vuoden 2012 aikana. Haluan todella huomauttaa, että siinä periaatteessa vahvistetaan jälleen kerran se, että Yleisradio-asioita voidaan hoitaa juuri parlamentaarisiselta pohjalta. Siinä samassa periaatteessa vahvistettiin myöskin se, että näitä isoja muutoksia tehdään vain ja ainoastaan yhdessä. Tältä osin tämä periaatepäätös oli toistuma siitä lausumasta, jonka eduskuntaryhmät silloin aikoinaan tekivät. Tältä pohjalta syn-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

tyivät Yle-lait eli rahoituslaki ja tämä Ylen tehtäviä ja Ylen asemaa koskeva lainsäädäntö. Nyt näissä — kun käydään läpi tarkkaan — yleisperusteluissa toistetaan nämä samat vanhat linjaukset, ja siltä osin on tärkeätä muistaa eduskunnassa, että Yle-ratkaisut ovat jatkosakin tämän parlamentaarisen suojeluksen alla, ja nimenomaan on todettu, että Ylen riippumattomuus perustuu siihen, että kaikki asiat tehdään yhdessä parlamentaarisesti sopien.

Koska olen jo viime kerralla näitä lauseita siteerannut täällä, kun tämä asia viimeksi jäi pöydälle, niin päätän nyt näin lyhyeen toivottamalla onnea ja menestystä tälle työlle. Toitean ministeri Bernerille, että pitääkää hatustanne kiinni, se on tuulinen paikka, mutta kahdeksalla eri äänellä, yhtä vahvalla ja tasapaksulla äänellä, saatte aikaan sen, että syntyy sellainen Yle-ratkaisu, joka kestää myös tässä ajassa. Minä vielä kehotan teitä olemaan yhtä tiukkana jatkossakin. Jos joku yrittää tontillenne, niin pitääkää siitä kiinni, että ministerin ääni, se on kyllä hallituksen talossakin.

17.09 Anna-Maja Henriksson r: Fru talman, arvoisa puhemies! Jag ska inte upprepa det som tidigare minister Kiuru framförde, men jag vill konstatera det, att det gjordes ett enormt arbete under Kiurus ledning under den förra valperioden. Då kom man också överens om de gemensamma spelreglerna för Rundradion, och nu är det viktigt att man håller sig till de spelreglerna.

Jag var jätteorolig här i ett skede av den här processen att regeringen nu hade glömt bort de här spelreglerna, och det verkade som om regeringen skulle ha varit lite ute på villovägar. Nu har man kommit tillbaka, och tack än en gång till minister Berner för det. Jag tror att vi har alla förutsättningar att lyckas när vi sätter oss vid samma bord och funderar hur vi ska ha det framöver, också gemensamt när det gäller de övriga frågorna som behöver diskuteras.

Vielä kerran: Sen verran on hyvä muistaa, ihan niin kuin edustaja Kiuru, edellinen ministeri, joka vastasi edellisellä hallituskaudella siitä, että me saimme ehdotuksen Yle-laista ja saimme myös uuden rahoitusjärjestelmän, että siinä samassa yhteydessä tehtiin erittäin tärkeitä periaatepäätöksiä juuri siitä, mitkä ovat ne pelisäännöt eduskunnassa. Tässä yhdessä vaiheessa olin hyvin huolissani siitä, että nykyinen hallitus olisi unohtanut nämä pelisäännöt. No, nyt niistä on sen verran muistutettu, että nyt on hienoa nähdä, että palataan takaisin siihen malliin, missä Yleisradion asioita pitääkin hoitaa eli parlamentaarisessa ryhmässä. Olen siitä iloinen, että ministeri Berner nyt on saanut tukea myös hallituksen sisällä tälle ajattelulle.

Myös edustaja Kivelän esittämiin näkökohtiin on hyvä yhtyä. On hienoa, että on olemassa myös hallitusrintaman sisällä edustajia, jotka uskaltavat sanoa suoraan myös, mitä ajattelevat, ja tässä asiassa hyvä näin.

Täytyy muistaa edelleen, että Ylellä on erittäin tärkeä tehtävä. Ylellä on myös hyvin tärkeä tehtävä, mitä tulee sivistykseen ja sivistyksen ylläpitämiseen tässä maassa. Siinä mielessä, vaikka on erittäin hyvä, että meillä on myös mainoskanavia, muita kanavia, niin tätä näkökohtaa ei saa koskaan unohtaa, ja sen takia on syytä pitää huoli siitä, että meillä on riippumaton Yleisradio myös tulevaisuudessa, joka ei ole riippuvainen siitä, ketkä tai mitkä puolueet ovat juuri sillä hetkellä hallituksessa. Se on koko maan etu. — Kiitos.

17.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tulen varmuuden vuoksi tänne, kun äsken ei meinannut se 2 minuuttia ihan riittää. — Varmasti on ihan syytä todeta, että on hyvä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

meillä on viestintäministerinä ihminen, joka ymmärtää tämän Ylen julkisen palvelun tehtävän merkityksen ja sen, että parlamentaarisesti näitä asioita on syytä viedä eteenpäin. Varmasti tässä voin yhtyä edellisen ministerin Kiurun kiitoksiin tässä yhteydessä ja omalta osaltani myös edustaja Henrikssonin tavoin muistuttaa ja kiittää siitä, että Krista Kiuru omana ministeriaikanaan muisti tämän parlamentaarisuuden ja vei kovalla työllä Yle-lakia näiden periaatteiden siivittämänä eteenpäin.

Mutta sen takia vielä pyysin yhden puheenvuoron — olen monta jo käyttänyt tästä Ylen asemasta, mikä on todella tärkeä — että täällähän tuli juuri ilmi keskustelussa myös se, että yhteiskunnassa ei missään tapauksessa kannata pistää vastakkain sitä, että meillä on hyvä, toimiva Yleisradio, ja sitten kaupallisen median toimintaedellytyksiä. Me elämme hyvin vaikeassa median murroksessa, ja kaupallisellakin medialla on todella, niin kuin olemme nähneet, vaikeita aikoja, isoja haasteita, ja siksi myös yhteisesti meidän on kyettävä toimimaan niin, että toimintaympäristö myös tällä kaupallisella medialla säilyy sellaisena, että meillä kaiken kaikkiaan Suomessa pystyy olemaan laadukas, vahva, monipuolinen, moniarvoinen media ja tiedotusvälineet. Tämä on todella, kuten täällä todettiin jossain aikaisemmassa puheenvuorossa, myös sananvapauden kannalta erittäin tärkeä asia kaikinensa.

Sen verran palaan siihen viime kauden tilanteeseen, että silloin puhuttiin aika paljon lehdistön tulevaisuudesta. Meillä lehdistöasiain neuvottelukunnan työ valmistui, ja sen seurauksena nimitin selvitysmies Tuomas Harpin käsittelemään sitten jatkotoimia, mitä voimme tehdä tässä haasteellisessa tilanteessa. Tämän työn seurauksenahan silloin linjattiin, että elinkeinotukia uudelleen kohdentamalla tuli tällainen innovaatiotuki, jonka tarkoituksena oli määräaikaaisesti toimia tämän vaikean digitaalisen murroksen eteenpäin auttajana, ja tämänkaltaisia asioita silloin toteutettiin yhteensä 30 miljoonaa tässä.

Mutta jäi tosiaan, kuten mainitsin tuossa aiemmassa puheenvuorossa, muutamia ihan harkinnan arvoisia esityksiä ja periaatteita hänen työssään vielä toteuttamatta. Yksi tietenkin, mistä aika paljon tänä päivänä puhutaan, liittyy muun muassa tähän arvonlisäverokohoteluun. On ollut hyvä, että myös tällä kaudella on jatkunut se keskustelu siitä, että tämä digialvi pitäisi pyrkiä korjaamaan. Siihen tietenkin liittyy pieniä haasteita sieltä Euroopan unionin kautta, mutta joka tapauksessa se on tärkeä periaate viedä eteenpäin.

Mutta Tuomas Harpilla oli myös sellainen mielenkiintoinen ajatus, kun hän ihan oikein totesi sen, että kaiken kaikkiaan meillä mediatuet ovat Pohjoismaiden pienimmät ja lehdistön alvi ja ylipäättään kaupallisen median verotuskohtelu on hyvin korkeaa kansainvälisesti katsottuna, että pitäisi pohtia sellaista mahdollisuutta esimerkiksi osana isompaa arvonlisäveroratkaisua, että laskettaisiin median ja lehdistön tilausten arvonlisävero alimmalle EU:n mahdollistamalle tasolle eli 5 prosenttiin ja samalla luonnollisesti tähän yhdistettäisiin tämän digitaalisen median alvi.

Tällaiset ehdotukset ovat ehkä sellaisia tulevaisuuden ehdotuksia, ja toivoisin myös näitä käsiteltävän ihan vakavasti tässä jatkotyössä ja työryhmän toimesta, joka nyt on asetettu, ja myös ministerin ja ministeriön toimesta, koska kaikki varmasti myönnämme, että se, että turvaamme moniarvoisen tiedonvälityksen, on kyllä tämän yhteiskunnan yksi iso peruspilari.

17.16 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Tässä on nyt kuultu useita hyviä puheenvuoroja, missä on korostettu tämän demokratian merkitystä ja parlamentaarisuuden merkitystä, jotka molemmat ovat tässä Yleisradion toiminnassa erittäin tärkeitä asioita. Tärkeää on todellakin se, että tätä toimintaa voidaan valvoa ja se on julkista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Mutta sitten pari asiaa haluaisin ottaa tässä esille, eli mikä on Ylen merkitys näin alueellisesti. Itse lappilaisena toimijana olen saanut kokea moneen kertaan sen, että jos ei Ylen toimintaa laajemminkin ole olemassa, niin Lapista ja varsinkin syrjäseuduilta ei saataisi tietoa tulemaan julkisuuteen. Yle on ainoa, joka todellisuudessa pystyy tällä hetkellä tuottamaan tietoa ja tiedollisia palveluja myös semmoisilta alueilta, missä ei kaupallisella tavalla asioita pysty hoitamaan.

Sitten toinen asia ovat nämä kieliasiat. Esimerkiksi saamenkielinen julkisuus, saamenkielinen radiotoiminta ei onnistuisi todellakaan ilman Ylen toimintaa, jota tarvitaan siinä, että me jatkossakin voisimme näitä vähemmistökieliä, joita jatkossa tulee Suomessa olemaan yhä enemmän, niitäkin tuoda esille tässä yleisessä tiedonvälityksessä. Kiitos ja hyvää jatkoa tälle toiminnalle!

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.